

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ПРО РАК ЛЕГЕНІВ

Панфілова Г.Л., Пульний Ю.Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
dachnoit@gmail.com

Вступ. Рак легенів відноситься до найбільш поширених онкологічних патологій в світі та в Україні. За даними Національного канцер-реєстру вже протягом цілого десятиліття рак легенів стабільно займає позиції лідерів серед причин смертності чоловічого населення від онкологічних патологій. При цьому слід зазначити, що рання діагностика цієї патології є одним із складових в організації ефективного лікування онкологічних хворих в Україні.

Мета дослідження. довести актуальність процесу підвищення рівня інформаційної обізнаності населення України про рак легенів.

Матеріали та методи. Дані офіційного сайту МОЗ України, Національного канцер-реєстру (Бюлетень №21) та спеціальної літератури, в якій висвітлюються питання ефективної організації ранньої профілактики та інформаційної обізнаності населення України про рак легенів. Використовували історичний, логічний та інші методи теоретичних досліджень.

Отримані результати. За даними аналізу Національного канцер-реєстру України можна стверджувати, що щороку більше ніж 13 тис. особам діагностують рак легенів. При цьому, понад 70,0% від їх кількості мають патологічний процес на 3-4 стадії розвитку. На жаль, лише у 20,0-22,0% хворих на рак легенів зазначену патологію було виявлено на 1-2 стадіях розвитку. Особливість протікання раку легенів полягає в тому, що він на ранніх стадіях часто перебігає без жодних симптомів, поки не стає поширеним, а метастазування організму досягає значних масштабів та становить серйозну загрозу життя пацієнту. Проте, як свідчать результати клінічних досліджень, деякі пацієнти мають виражені симптоми раку легенів вже на I-II стадії. Сьогодні фахівців виділяють наступні вагомі фактори ризику, які можуть збільшити вірогідність виникнення раку легенів. На першій позиції представлений комплекс факторів, що пов'язаний з палінням та пасивним палінням. На другій позиції за рівням впливу на розвиток раку легенів представлено забруднене повітря та вплив деяких хімічних речовин, наприклад, азбесту та радону на організм людини. Деякі фахівців схиляються до думки про важливе значення в етіології раку легенів генетичної схильності пацієнтів. Попри те, що рак легенів часто вважають хворобою курців, насправді група ризику значно ширша в залежності від поєднання факторів негативного впливу. Це, насамперед: курці з історією паління 30 або більше пачко-років, а також ті, хто кинув палити менш ніж 15 років тому (віком 55 років і старші); особи, які постійно контактують з хімічними речовинами, наприклад такими, як азбест, берилій, вінілхлорид, дизельні викиди, кадмій, кремній, миш'як, нікель, уран, хлорметилові ефіри; особи, які мешкають або працюють в умовах підвищеної концентрації радону або пилу; пацієнти, що мають родичів, які хворіють або хворіли на рак легенів; пацієнти з будь-яким видом раку або хронічною обструктивною хворобою легенів 3-4 стадії. Організація лікування хворих на рак легенів залежить, в першу чергу, від типу та стадії розвитку патологічного процесу, розміру пухлини та її розташування. Крім цього, важливого значення має також й загальний стан хворого та наявність метастазування та його масштабність.

Висновки. Необхідність поширення знань про рак легенів є важливою складовою процесу впровадження моделей здорового образу життя людей. Особливо це стосується молодих груп населення, які формують соціально-економічний потенціал будь-якої держави. Тому, наступним етапом проведення наших досліджень стане розгляд впровадження різних

форм й методів підвищення інформаційної обізнаності про рак легенів серед молоді у різних країнах світу.

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ВПРОВАДЖЕННЯ У КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ НОВИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА

Панфілова Г.Л.¹, Федотова М.С.²

¹Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

²Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

fedotova.maryna@bsmu.edu.ua

Вступ. Хвороба Альцгеймера (ХА) на даний час постає як важлива медико-соціальна проблема розвитку національних систем охорони здоров'я різних країн світу. Необхідність залучення чималих ресурсів на лікування та соціальну реабілітацію пацієнтів з ХА створює об'єктивні перешкоди до підвищення рівня доступності медичної допомоги, яка надається населенню.

Мета дослідження. Провести аналіз проблем впровадження у клінічну практику нових препаратів для патогенетичного лікування ХА.

Матеріали та методи. У рамках дослідження було застосовано аналітичний і порівняльно-описовий методи. Використовувалися дані спеціальної літератури та офіційні дані, що представлені на сайті ВООЗ та профільних міністерств різних країн світу.

Отримані результати. 7 червня 2021 року Food and Drug Administration (FDA) схвалило Aduhelm (Aducanumab) для лікування ХА. Aduhelm був схвалений за допомогою методу прискореного розгляду (Fast Track designation), який може бути використаний для затвердження препаратів від серйозних або небезпечних для життя захворювань, де попередньо отримані клінічні дані свідчать про можливість задоволення незадоволеної відповідної медичної потреби. Як свідчать дані спеціальної літератури, наразі ведуться суперечки щодо ефективності застосування препарату у лікуванні ХА. Суть суперечок щодо препарату оснований на результатах двох клінічних випробувань, які протирічать один одному. Так, у відповідності до результатів одного – фахівців довели, що препарат дещо уповільнив зниження когнітивних функцій, тоді як інші дослідження не показали ніякої терапевтичної користі. Тому визнаючи, що клінічні випробування препарату надали неповні докази щодо ефективності, FDA надало дозвіл на застосування препарату, але вимагає від компанії Biogen продовжити необхідні клінічні випробування. При цьому слід зазначити, що якщо випробування 4 фази, не доведе ефективності препарату то FDA може скасувати у подальшому його схвалення. Планується, що препарат Aducanumab буде відпускатися під торговою маркою Aduhelm, у формі внутрішньовенної інфузії, призначеної для уповільнення когнітивних порушень у людей з легкими проблемами пам'яті та мислення. Як свідчать фахівці, це перший препарат, терапія яким, спрямована на патофізіологію самого захворювання. На відміну від препаратів, що доступні для лікування ХА на даний час, включаючи інгібітори холінестерази та антагоністи рецептора N-метил-D-аспартату, що можуть лише пригнічувати симптоми деменції протягом обмеженого періоду часу, але не можуть зупинити прогресування Альцгеймера.